

Eremit

andra delen av Vänligt över jorden glänser-trilogin

Scen 1: Eremitens stuga

En vidsträckt våtmark; säven växer manshög. Ovanför en märklig, mörk himmel.

På torra land står en liten, liten stuga – eller kanske snarare ett skjul. Bredvid ett tält och en lägerplats. Majda sover på ett liggunderlag på marken; hon vaknar plötsligt, hostar och hackar, det är uppenbart att hon andas in något obehagligt.

Majda får upp det som besvärar hennes luftvägar, men inser då var hon befinner sig. Majda har ingen aning om var det är någonstans.

Majda utforskar lägerplatsen. Den är välutrustad, allt som man behöver för att leva i vildmarken finns till hands. Det finns till och med en brunn med handpump. Plötsligt dyker Erling upp med famnen full med ved. Majda är rädd för Erling.

Erling

Du borde inte hoppa runt så mycket, du borde ligga ner och vila.

Majda

Jag låg ner ... och sov, i min säng. Hemma. Och så vaknade jag här.

Erling

Du har andats in mycket rök, det är därför du mår dåligt. Du borde dricka vatten.

Majda

Hur kom jag hit?

Erling

Jag räddade dig.

Majda

Från vad då?

Erling

Från röken. Och elden.

Majda

Vilken rök, vilken eld?

Erling

Du borde verkligen dricka, du kan ta vatten i brunnen. Det är rent.

Majda

Jag var hemma – och sov!

Erling

Jag vet. Jag såg dig genom fönstret. Jag kunde inte lämna dig där.

Majda

Gick du in hos mig? In i mitt rum!

Erling

Jag sprang genom röken, för att komma undan elden. Sen såg jag dig. Jag kunde inte bara lämna dig. Så jag bar dig hit. Du är säker här.

Majda

Nej. *(paus)* Jag borde ändå ha vaknat.

Erling

Det var väldigt mycket rök, du hade andats in det. Du var helt borta.

Majda

Vilken rök!

Erling

Jag bar dig! Hela vägen ut i kärret. Bort från elden. Jag räddade dig. Du borde säga tack – tack så mycket för att du bar mig!

Erling pumpar upp vatten i en mugg och räcker den till Majda ... som inte tar emot den.

Majda

Jag kommer inte ihåg nån rök.

Erling

Du sov. Du märkte den väl inte.

Majda

Vad är det som brinner?

Erling

(tröttnar och kastar ut vattnet) Alltihopa.

Erling staplar ved; Majda funderar på att springa därifrån. Då plötsligt någon öppnar tältet inifrån. Det är Loa.

Loa (till Madja)

Hej!

Majda

(efter ett ögonblick) Hej ...

Loa

Så du har äntligen vaknat nu?

Erling

Det ser du väl.

Loa

Du sov jättelänge.

Majda

Hur länge då?

Loa

Jätte-jättelänge. (*visar sitt armbandsur*) Den lilla visaren stod där när du kom. Och nu står den där igen. Jag vet inte vad det betyder.

Majda

Tolv timmar.

Loa

Det är jätte-jättelänge.

Erling

Den är sönder, fattar du inte det? Den står alltid på samma tid.

Loa

Vad betyder det?

Erling sliter av Loas armbandsur och kastar iväg det.

Erling

Det betyder att den är värdelös.

Loa

Nej! (*rusar efter den*) Den är min!

Majda

(*efter ett ögonblick till Erling*) Tack så jättemycket för att du räddade mig, det ... det var jättesnällt av dig. Jag mår jättemycket bättre nu ... så jag tar och går då.

Erling

(*ställer sig i vägen*) Nej! Du kan inte gå. Det brinner fortfarande – fattar du inte det?

Majda

Jag tar det försiktigt, jag lovar.

Erling

Du fattar inte. Röken ligger tjock utanför kärret – överallt.

Loa

Du borde nog stanna här.

Majda

Nej. Jag vill hem.

Erling rotar bland undervegetationen och får upp ena änden av en kedja.

Loa

Brandrök är superfarligt att andas in.

Majda

(*på väg att gå*) Jo, jag vet, men –

Loa

(*avbryter*) Alltså på riktigt. (*tar Majdas hand*) Man kan dö.

Majda

Jag klarar mig nog.

Erling virar kedjan runt Majdas handled och fäster den med ett hänglås.

Majda

Vad gör du! Är du inte klok!

Erling

Så där, ja!

Majda drar i kedjan och upptäcker att den sitter fast i ett beslag i skjulet.

Majda

Men du kan ju inte ... (*rycker i kedjan*) Lås upp den här nu!
Lås upp den – hör du vad jag säger!

Erling

Den sitter där den sitter.

Majda

Du kan inte stoppa mig från att gå, om jag vill gå – det är ju kidnappning.

Erling

Jag räddade dig. Och nu räddar jag dig igen.

Majda

Du behöver inte rädda mig, du behöver bara låsa upp det här låset.

Loa

Du kan inte låsa fast henne i en kedja, det är ju inte rätt.

Erling

Du, jag vill inte veta vad du tycker. Jag bryr mig inte om det. Har du nånting att säga så kan du ta ditt fula, lilla tält och sätta upp det i nåt annat kärr. Jag har inte bett dig att komma hit. Och jag vill inte veta vad du tycker. Om du vill vara kvar här, och dricka ur min brunn, och värma dig vid min brasa – så ska du bara vara tyst. Fattar du?

Loa

Mm.

Majda (till Erling)

Jag har inte bett dig att rädda mig. Och jag har inte bett dig att låsa fast mig i en kedja!

Erling

Men sluta skrik hela tiden! Jag släpper dig så fort du har lugnat ner dig lite.

Erling stormar in i skjulet och smäller igen dörren.

Loa

Han blir ganska lätt ganska arg.

Majda

Jag märker det. Hur känner du honom?

Loa

Det gör jag inte riktigt.

Majda

Vad betyder det?

Loa

Jag gillar att snicka. Så Erling bad mig att hjälpa honom med stugan. Jag fick bra betalt.

Majda

Erling – är det det han heter?

Loa

Ja, Erling. Vet du inte vem han är?

Majda

Inte egentligen. Jag har sett honom smyga omkring i byn.

Loa

Han gillar inte att prata med folk.

Majda

Men du snickrar? Då har du verktyg – så att vi kan få av den här kedjan.

Loa

Det finns verktyg i stugan. Jag har ingenting med mig, förutom tältet och en sovsäck, jag är ledsen.

Majda

Vi måste göra nåt innan han kommer ut igen. Han är ju helt galen.

Loa

Alltså han är inte **helt** galen. Det går att prata med honom.

Majda

Jag har sett honom smyga in i folks trädgårdar och rota i deras skräp, det är ganska galet. Och jag ser honom aldrig prata med nån i byn.

Loa

Du pratar ju inte så mycket med folk heller. Du har bott i byn i ett år, och vi har aldrig pratat innan.

Majda

Men jag kedjar inte fast folk i alla fall!

Loa

Nä, det var inte så snällt gjort. Och han borde verkligen inte ha kastat min fina klocka, det kunde ha gått sönder ju.

Majda

Det är inte riktigt samma sak.

Loa

Nä.

Majda

Finns det nån annan nyckel då?

Loa

Erling har alla nycklar på sin knippa.

Majda

Men nån olja ... eller såpa, eller nåt? Så jag kan få av den.

Loa

Allting är inlåst i stugan. Erling har alla grejer. Och all mat. Det är hans alltihop, det är därför vi måste göra som han säger.

Majda

Men du förstår väl att han är galen, det förstår du väl?

Loa

Jag tyckte också det var galet att bygga en stuga mitt ute i kärret först. Det är ju nästan som en sjö. Och det som inte är en sjö är som ett träsk. Vi var tvungna att ta en båt för att få ut virket hit. Det här är den enda lilla plätten som inte bara är gyttja.

Majda

Och var är båten?

Loa

Den är inte här längre. Jag lånade den av fiskargumman som bor vid stranden.

Majda

Hur fick han ut mig hit då?

Loa

Som han sa: han bar dig hela vägen. Han är jättestark. Men jag fattar inte hur han orkade ändå. Det går att gå ut hit, genom gyttjan, (*pekar mot land*) om man vet vägen.

Majda

Och **du** vet vägen.

Loa

Jag går inte tillbaka. Det brinner överallt.

Majda

Jag tror på dig – att det har brunnit. Men allting kan inte brinna. Och till slut måste det slockna.

Loa

Fast du fattar nog inte, det är ... det är inte som när församlingshemmet brann upp förra sommaren. Det här är nånting annat. Jag såg det. Med egna ögon. Den svarta röken. Och så fort jag såg den så fattade jag att Erling haft rätt hela tiden. Så jag hämtade tältet och sprang genom gyttjan, ut hit.

Majda

(tröstande, efter ett ögonblick) Jag förstår att du blev jätterädd, jag förstår det. Men jag tror inte att det är **så** farligt.

Loa

Jag förklarar inte rätt, jag är inte bra på sånt.

Erling gläntar på dörren. De andra märker inte det.

Loa (fortsätter)

Röken ... rullade in som en flodvåg. Jag har aldrig sett nånting liknande. Det har nog ingen annan heller.

Majda

Det såg nog värre ut än vad det är egentligen.

Loa

Nä, du förstår inte ...

Erling

Det är värre – än du kan föreställa dig. Det kom från väster, från stan. En vägg av svart rök. Som skymde solen. Allting blev nattsvart, och det gick knappt att andas. Jag var nästan tvungen att lämna dig, jag kunde bara med nöd och näppe bära ut dig ur röken.

Majda

Tack för att du bar mig – jag menar det. Tack så mycket. Jag fattar att det har brunnit, jag känner sotsmaken i munnen. Men det kanske inte är så illa som ni tror.

Erling

Det är ännu värre. Det **är** nånting i röken. Jag såg ljus. Som svävade ovanför mig.

Majda

(Ijuger) Nä, det låter inte alls bra. Då måste jag verkligen hem och hjälpa mamma.

Erling

Din mamma är inte hemma. Det var ingen annan i huset.

Majda

Jo, hon är hemma, jag måste hjälpa henne. Du måste låsa upp.

Erling

Jag hör nästan allt därinne. *(pekar på skjulet)* Nästan varenda ord ni sa. Jag vet att du tycker jag är galen. Men jag är inte dum nog att prata skit om nån som kan höra allt ni säger.

Majda

(efter ett ögonblick) Förlåt. Det var inte meningen att säga dumma saker om dig, det var dumt. Jag var arg. För kedjan. Det kanske du kan förstå. Och du kanske har helt rätt, det kanske är dumt att gå tillbaka och leta efter min mamma. Men jag har rätt att vara dum. Och du har ingen rätt att hindra mig.

Erling

Du tänker att jag är galen. Men har du för en enda sekund tänkt att det kanske är du som är galen? Jag och Loa här har båda sett samma sak: svart rök – överallt.

Scenen förmörkas och ett crescendo stiger.

Erling *(fortsätter)*

Och titta upp i himlen. Vad ser du där?

Majda

Mörka moln.

Erling

Ser det ut som regnmoln?

Majda

Nej.

Erling

Som ett oväder på väg in?

Majda

Nej.

Erling

Vad ser det ut som då?

Majda

(efter ett ögonblick) Brandrök.

Subito pianissimo och scenen återgår till sitt ursprungliga tillstånd.

Erling

Förstår du nu?

Majda

Men då kan vi inte stanna här. Vi måste härifrån.

Erling

Det här är den säkraste platsen. Vi är omgivna av vatten.

Majda

Men vi måste få hjälp. Från brandkåren.

Erling

Vad ska dom göra när allting brinner?

Majda

Vi måste få hjälp! Brandkåren måste ju komma och rädda oss. Vi kan inte sitta här och bara vänta!

Erling

Jo, det måste vi! Det är ingen som kommer – ingen kan komma igenom en sån eldsvåda.

Majda

Släpp loss mig! Jag vill härifrån.

Erling

Nej. Du är alldeles för upprörd, du tänker inte klart.

Majda

Släpp loss mig! Ditt äckliga knäpphuvud!

Erling

Vad är det du inte fattar! Allting brinner! Allt! Vart ska du ta vägen då!

Paus.

Majda

Då kan du ju lika gärna släppa loss mig då.

Erling

Det är för din egen skull.

Loa *(till Erling)*

Du ... alltså jag vet att du tänker på hennes säkerhet, men det är inte riktigt rätt att låsa fast henne så här.

Erling

Nöden har ingen lag.

Loa

Ja, det vet jag ingenting om. Men det känns verkligen inte bra.

Erling

Skulle det kännas bättre om hon försvann i röken – och aldrig kom tillbaka?

Loa

Nä, det skulle inte alls kännas bra. Men vi kan ju inte tvinga henne.

Erling

Det är bara ett lite tag. Hon kommer att fatta så småningom. Hon är inte dum.

Loa

Nä, hon är inte dum. Och om hon bara får se det själv så kommer hon att fatta. Men då måste vi låsa upp.

Erling

Ge henne lite tid bara. Så fattar hon av sig själv.

Loa

Fast jag tycker inte att det är rätt att hålla fast henne tills dess. Hon måste få göra vad hon vill. Eller hur?

Erling

Jag fattar att du tycker en massa saker – och att du känner en massa saker, jag fattar det. Men jag bryr mig inte. Det här är inte att alla bestämmer lika mycket. Det här är mitt ställe. Där **jag** bestämmer. Inte du. Fattar du det?

Loa

Jo, jag säger inget annat. Men jag tycker ändå att –

Erling

(avbryter) Jag bryr mig inte!

Paus.

Loa *(till Majda)*

Jag försöker inte lura dig.

Majda

Det tror jag inte heller.

Loa

Jag såg röken. Hur den svalde allt. Det går inte att ta sig in till byn, det är omöjligt.

Majda

Jag tror dig. Fast jag kan inte tänka mig att allting brinner. Och nån måste ju komma, nån hjälp.

Majda (*fortsätter till Erling*)

Erling, det kanske var räddningshelikoptrar med sökljus som du såg.

Erling

Tro mig – det var inga helikoptrar.

Loa

Han menar inget illa. Han är snäll som låter oss vara här.

Majda

(*riktat till Erling*) Han var snäll som bar mig ut ur röken, det var han. Men det är ändå allt annat än snällt att hålla mig fången här. Mot min vilja.

Loa

Jo, jag tycker inte det är så bra heller. Men jag tänker bara att han är rädd att du ska göra nåt dumt. Som att försöka springa och rädda din mamma.

Erling

Alla vet ändå att hennes mamma bara sitter utanför Systembolaget i stan.

Loa

Ja, det är en liten by. Alla vet allt om alla. Och det ingen som tycker illa om dig för det. Min pappa super också. Fast han sitter i garaget, och mekar med en Chevelle som aldrig blir klar. För att han super hela tiden. Och jag tror att Erling bara vill vara säker på att du inte gör nåt dumt. Sen tror jag att han låser upp.

Erling

Det gör jag.

Loa

Se!

Erling

Men jag litar inte på henne än. Jag ser det galna i hennes ögon.

Loa

Hon är inte galen. Hon är bara lite chockad. Det är vi allihopa.

Erling

Inte jag. För att jag var förberedd.

Loa

Det var du. Och det var jättebra att du var det. För det var inte jag.

Erling

Och inte Majda heller.

Majda

Hur vet du vad jag heter?

Loa

Liten by som sagt.

Majda (*till Loa*)

Visste **du** att jag heter Majda?

Loa

Nä ... men jag vet vem din mamma är, och jag vet var du bor. Ingen vill dig illa. Inte Erling heller. Jag tror bara att han vill vara säker. Säker på att du inte riskerar livet i onödan.

Majda

Det gör jag inte. Jag har aldrig riskerat mitt liv för nånting.

Loa *(till Erling)*

Där hör du. Hon kommer inte att rusa in i elden. Du kan låsa upp, det är ingen fara.

Majda

Jag är inte galen.

Erling

Jag är inte så säker. Hon är mer rädd för mig än för elden.

Loa

Det är hon ju inte. Det ser du väl.

Majda

Jag är inte rädd för dig.

Erling

Du ser rädd ut.

Majda

Jag bara ser ut så här. Dåliga gener. Från min mamma.

Loa

Hon kommer inte att sticka, jag lovar.

Erling

(tar upp kedjan) Men lovar **du**?

Majda

Jag sticker ingenstans själv.

Erling låser upp hänglåset.

Majda

Tack.

Erling

Det var så lite så.

Majda

Var kommer den där veden ifrån?

Erling

Va?

Majda

Inga träd som växer härute.

Erling

Några stycken.

Majda

Var då?

Erling

(pekar mot land) Där. Om du tittar noga.

Majda

Är det strandkanten?

Erling

Bara en liten dunge. Hur så – funderar du fortfarande på att springa härifrån? Måste jag kedja dig igen?

Majda

Nej. Jag bara frågar. Det är inte nån bra ved: färska pilträd. Det brinner väl knappt.

Erling

Det är allt vi har. Och det blir kallt om nätterna härute.

Loa *(till Majda)*

Hur vet du sånt – om träd och sånt?

Majda

Jag gillar växter. Jag odlar i trädgården.

Erling *(till Loa)*

Hon sätter bondböner och sånt i jorden. *(inser plötsligt att han kan ha sagt för mycket)*

Majda

(efter ett ögonblick) Hur vet du att jag odlar just bondböner?

Erling

Jag vet inte, jag gissade. Det är väl sånt som man odlar i trädgårdar?

Majda

En väldigt exakt gissning.

Erling

Men du odlar väl en massa olika saker? Jag har sett ditt grönsaksland, det syns ju från vägen. Det är bra att odla själv. Jag skulle gjort det också, om det gick. Men inget vettigt växer här ute, det är för blött i marken. Jag behöver hämta mer ved. Kan jag lämna dig här, utan att du får för dig att göra nåt dumt?

Majda

Jag vet ju inte ens hur man tar sig till fast mark härifrån.

Erling

Bra.

Erling låser skjulet med hänglåset och går därifrån.

Loa

Vad odlar du mer för nåt?

Majda

Hur så?

Loa

Nä, jag tänker bara på maten därinne – hur länge den räcker. Skulle vara bra att kunna odla eget.

Majda

Hur länge har du tänkt vara härute egentligen?

Loa

Erling säger att vi måste stanna här länge. Och han har en väldig massa mat i burkar därinne. Men från början var det bara för **en** person. Och nu är vi tre.

Majda

Moa, vad det så du hette?

Loa

Loa.

Majda

Loa, vi ska inte stanna härute tills vi svälter.

Loa

Alltså, det finns jätte-jättemycket därinne.

Majda

Vi kommer inte stanna tills vi äter upp allt.

Loa

Jag vet inte. På tre stycken räcker det nog bara ett par månader.

Majda

Vad har Erling lurat i dig egentligen?

Loa

Han har inte lurat mig. Han talar sanning, jag fattar det nu.

Majda

Men vad är det han har sagt till dig?

Loa

Han visste att det skulle hända nåt. Kanske inte så här plötsligt, men ändå. Han fick i alla fall det mesta klart innan. Han har planerat för det här. Han har hela tiden tänkt att han ska bo härute. I flera år om det skulle behövas.

Majda

Men **exakt** – vad har han sagt till dig?

Loa

Att allting är på väg att gå i sönder. Att det är slut för Sverige.

Majda

Det är det inte. Det är bara dumheter.

Loa

Nä, han har rätt.

Majda

Det har han inte alls. Det är bara för oss som det går i sönder. För alla andra går det jättebra. Dom köper pooler för tjugotusen och smäller upp i trädgården och sen åker dom till Thailand för bada på stranden. Dom har det jättebra – allihopa. Det ser du väl själv? Hur lyckade alla är.

Loa

Jag trodde inte på honom heller. Men sen ... Sen hände det här.

Majda

Det är bara en olycka. Det händer alla. Till och med dom lyckade. Det går över. Branden slocknar till sist.

Loa

Till sist, ja. Men Erling säger att en sån här brand kan brinna i månader –

Majda

(avbryter) Erling är galen.

Loa

Du såg inte röken, du fattar inte.

Majda

Såg du vad det är som brinner?

Loa

Allt!

Majda

Men **exakt** – vad såg du?

Majda *(fortsätter)*

Om skogen brinner så kommer den att slockna. Om husen brinner – ja, ett hus kan inte brinna mer än ett dygn.

Loa

Det gick inte att se.

Majda

Såg du ingenting?

Loa

Röken var för tät.

Majda

Såg du en endaste flamma?

Loa

(Skakar på huvudet.)

Majda

(efter ett ögonblick) Hur länge var du härute med Erling och snickrade och lyssnade på hans dumheter?

Loa

Ganska länge.

Majda

Och vad fick du för det?

Loa

Jag fick bra betalt: den här fina klockan.

Majda

Som inte ens funkar.

Loa

Men det är en jätte-jätte fin Rolex.

Majda

(undersöker klockan) Ja, det är det. Och det kostar ett hel förmögenhet att reparera en sån. Han har inte råd att fixa den. Det är därför han gav den till dig. Han bara lurar dig.
(paus) Vi kan inte bara sitta här och vänta. Vi måste ta oss in till land och se vad som har hänt.

Loa

Det är för farligt.

Majda

Byn står säkert kvar.

Loa

Men röken ...

Majda

Vinden har blåst bort den.

Loa

Erling kommer att bli jätte-jättearg.

Majda

Jag tror att till och med **han** skulle bli glad om branden är släckt nu. Tänk om det står brandbilar vid stranden just nu. Som räddar oss. Han har ingen rätt att hindra oss.

Loa

(Nickar.)

Loa och Majda skyndar därifrån.

Scen 2: I kärret.

Mitt i våtmarken; säven hindrar nästan all sikt. Majda och Loa vadar genom gyttjan. En tunn rök sipprar genom vegetationen. En ljudpuls och en takt, likt en klocka.

Loa

(tittar bakom sig) Han är fortfarande efter oss.

Majda

Hur långt?

Loa

Jag vet inte, jag ser hans jacka skymta då och då. Kanske tvåhundra meter.

Majda

Vi måste öka takten.

Loa

Jag vet inte, han kommer närmare.

Majda

Därför måste vi öka!

Loa

Jag vet inte ...

Majda

Kom igen nu! Vi är snart framme.

Loa

Röken, den blir tjockare.

Majda

Bara lite – kom igen!

Loa

Jag vill inte mer.

Röken blir märkbart tätare. Pulsen och takten stiger.

Majda

Han kommer att hinna ifatt om vi inte rör på oss.

Loa

Men ser du inte röken!

Majda

Det är bra, det gör det svårare för honom att hitta oss.

Loa

(hostar) Jag kan inte andas.

Majda

Det kan du visst. Lugna andetag – bara in och ut.

Loa

Är inte du rädd?

Majda

Jo, det är klart. Fast mer för honom, än för röken.

Loa

Det brinner!

Majda

Vi ser ingen eld.

Loa

Jag vågar inte längre.

Majda spanar efter Erling.

Majda

Jag ser honom, han är max hundra meter bort. Vi måste springa nu.

Loa

Jag kan inte.

Majda

Du måste!

Loa

(Slår händerna för ansiktet och skakar på huvudet.)

Majda

Vi har inte tid, vi måste gömma oss – kom igen!

Majda tar tag i Loa och gömmer henne. Crescendot närmar sig klimax. Majda gömmer sig.

Erling dyker upp, subito piano. En antydning av en puls ligger kvar medan Erling letar efter dem.

Erling

Jag vet att ni är här! Jag hörde er – kom fram! *(paus)* Kom fram då! Det är orättvist. Orättvist – kom fram!

Erling hittar Loa.

Erling

(rycker tag i Loa) Var är hon!

Loa

(Slår händerna för ansiktet och skakar på huvudet.)

Erling

Var är Majda! Svara!

Loa

(ynkande) Jag vet inte.

Erling

Har hon stuckit? Var är hon?

Loa

(Skakar på huvudet.)

Erling

Har du lämnat henne ensam, din fegis?

Majda

Låt henne vara! Jag är här. Släpp henne!

Erling

Så att ni kan springa rakt in i elden?

Majda

Men du skrämmer ju henne. Du skrämmer mig också. Du är läskigare än vilken eld som helst – sluta!

Röken skingras, nästan omärkligt till en början.

Loa

Jag ville inte ens. Jag skulle inte fortsatt om du inte jagade oss. Jag skulle vänt om för länge sen.

Majda

Sluta nu.

Erling släpper taget om Loa.

Erling

Jag ... Jag var tvungen att stoppa er ju. Ni var ju på väg rakt in i röken.

Loa

Du **jagade** mig in i röken. Jag vill inte vara här.

Erling

Men hur skulle jag kunna veta det?

Majda

Vad tror du händer när man kedjar fast folk och sen jagar dom? Jo, dom blir livrädda för dig.

Erling

Jag räddade ju dig.

Majda

Ja. Och sen kedjade du fast mig och jagade mig hela vägen genom kärret som en galning.

Erling

Jag är inte galen.

Majda

Du gör verkligen ditt bästa för att bevisa motsatsen.

Erling

(efter ett ögonblick) Men jag vill inte vara här själv. Det är läskigt här ute när man är alldeles själv.

Erling *(fortsätter)*

Tänk om det händer nåt. När man är alldeles själv. Vad gör man då?

Loa

Jag trodde du ville vara här ute själv?

Majda

Ja, var det inte därför du byggde din stuga härute?

Erling

Jo, det var det men ... men jag blir rädd jag också.

Loa

(efter ett ögonblick) Fast du ser inte rädd ut.

Erling

Det är klart jag är rädd – det brinner ju!

Majda

Skrik inte, du skrämmer henne.

Erling *(till Majda)*

Förlåt.

Majda

Det är lugnt.

Erling

Kan vi inte gå tillbaka nu? Ut ur röken.

Loa

Ja!

Majda
(Nickar.)

Erling
Bra.

Erling och Loa är på väg därifrån, när Majda plötsligt upptäcker något.

Majda
Vänta!

Erling
Vad är det?

Majda
Ser ni inte?

Erling
Vad då?

Majda
Röken. Den är knappt ... Den är mycket, mycket tunnare nu.

De ser sig omkring. Ett rosa sken från himmelen. Ett ljud av ... vind?

Majda
Ser ni – det lättar.

Erling
Kanske ...

Majda
Men ser ni inte? Det är solen. Den går ner.

Loa

Det är lättare att andas.

Majda

Branden måste ha slocknat. Vi är säkra nu. Vi kan ta oss till byn – kom!

Skenet skiftar från rosa till rött. Pulsen återvänder.

Erling

Nej. Det är inte solen.

Det är inte vinden, det är ljudet av en fruktansvärd eldsvåda.

Erling

Det är elden! *(griper tag i Majda)* Spring!

Loa

Hjälp!

De flyr.

Scen 3: Eremitens stuga

Det har börjat mörkna; natten är nära nu. Alla är utmattade. Majda pumpar brunnen, men det kommer inget vatten.

Majda

Det kommer inget mer.

Erling

Brunnen är grund. Vänta ett par minuter bara, så fylls det på. *(räcker Majda en kopp)* Här, ta mitt så länge.

Majda

(tar emot koppen) Tack.

Loa

Vi kan inte stanna här. Tänk om elden kommer hit.

Erling

Det finns inte en chans att det kan brinna i kärret.

Loa

Är det verkligen säkert det?

Majda

Jag tror att Erling har rätt i det.

Loa

Men vassen och allt det då?

Majda

Det är för blött. Det är för mycket vatten här för att elden ska ta sig.

Erling *(till Loa)*

Vi är säkra här, jag lovar dig.

Majda *(till Loa)*

Du behöver inte vara rädd.

Loa

Fast jag tänker på båten. Fiskargummans båt. Vi kanske skulle ta oss till den. På havet skulle vi vara säkra på riktigt.

Erling

Där har vi inget vatten. Som vi kan dricka.

Loa

Vi kan ta med oss i dunkar.

Erling

Det skulle ta slut snabbt. Och vad gör vi då?

Loa

Jag vet inte.

Majda

Jag tror verkligen att vi är säkra här. Just nu i alla fall.

Erling

Jag valde den här platsen noga. Den är den säkraste platsen på hundra mil.

Majda *(till Erling)*

Hur visste du egentligen?

Erling

Vad då?

Majda

Hur visste du att det skulle börja brinna?

Erling

Det visste jag inte. Att det skulle bli en brand. Men att nånting var på väg att hända ...

Majda

Men du valde den här platsen. Mitt i ett kärr. Omgiven av vatten och gyttja.

Erling

Både eld och folk håller sig borta från kärr. Det finns inget här att hämta. Säkraste platsen om man vill hålla sig undan.

Loa *(till Majda)*

Jag har aldrig sett nån. En och annan fågelskådare vid stranden, men aldrig här ute.

Erling

Precis. Och det är inte elden jag är rädd för – inte här ute. Det är det som finns i röken. Ljusen som svävade i röken. Det är det jag går och tänker på. Det är det som skrämmer mig.

Majda

(efter ett ögonblick) Du, jag tror inte du behöver vara rädd för det. Det är nog inget farligt.

Erling

Du såg det inte. Det var inte ... Det är nåt som inte **ska** vara här.

Majda

Det är nog bara nåt konstigt ljusfenomen, nåt som reflekteras i röken. Eller så är det sökljus, precis som jag sa.

Erling

Inte från helikoptrar i alla fall.

Majda

Men det kan inte vara nåt farligt.

Erling

Hur vet du det?

Majda

Det vet jag inte så klart. Men bara för att det brinner så behöver inte allt vara farligt. Och jag förstår fortfarande inte hur du kunde vara så säker på att nåt skulle hända, så att du bygger en stuga här ute och fyller den med mat och grejer.

Erling

Jag var inte säker. Inte förrän det där hände i stan.

Majda

Vad då?

Erling

Den lilla killen och hans pappa som försvann.

Majda

Men dom kom tillbaka.

Erling

Ja. Fast dom hade hittat nåt i dungen bakom skolan. Nåt som inte borde vara här.

Majda

Det är bara skvaller.

Erling

Dom spärrade av hela området.

Majda

Dom satte en bom över vägen. En tioåring skulle kunna klättra över den. Och dom verkligen hade hittat nånting utomjordiskt där –

Erling

(avbryter) Jag vet inte **var** det kommer ifrån. Bara att det inte kommer härifrån. Och att det inte ska **vara här**.

Majda

Jag kan inte fatta att du byggde allt det här på grund av en massa skvaller.

Erling

Det vara inte bara det. Det var en massa saker som hände innan det. Det konstiga vädret: den iskalla vintern och sen värmen och torkan hela sommaren. Och sen alla utlänningarna som kom –

Majda

(avbryter) Nä! Säg inte att du är en av dom tokarna! Dom två sakerna har inget som helst samband. Det ena leder inte till det andra. Det är två helt olika saker: klimatet och flyktingarna. Dom bara råkar hända samtidigt.

Majda *(fortsätter)*

Som din stuga och branden – två olika saker. Det började ju inte brinna för att du byggde stugan, eller hur? Eller hur?

Erling

(Svarar ej.)

Majda *(till Loa)*

Är du en av dom där tokarna också?

Loa

Nä. Jag är bara rädd för elden.

Majda

Ja, det är inte tokigt. Fast jag tror det värsta är över. Jag tycker att man kan se lite himmel däruppe.

Loa

Kanske. Det är svårt att se när det är så mörkt.

Majda

Apropå det, var ska jag sova i natt? Har du en extra sovsäck eller nåt?

Loa

Det finns en våningssäng i stugan. Den snickrade jag. *(till Erling)* Hon kan väl ta den övre?

Erling

Nä, det går inte. Det ligger en massa grejer där. Mat och sånt vi behöver. Men du kan få filten, om du vill.

Loa

Du kan sova i tältet med mig. Det är trångt, men det går – inga problem.

Erling

Det är ingen bra idé. Det är alldeles för litet tält.

Loa

Vi kan klämma ihop oss.

Erling

Det är bäst att Majda sover här. *(pekar på plätten framför skjulet)* Jag sätter upp en presenning, det funkar fint.

Majda

Jag föredrar nog tältet ändå.

Loa

Ja, det blir mysigt och varmt.

Erling

Javisst. *(till Loa)* Kom bara ihåg att du är här för att jag är snäll och låter dig vara här – okej?

Loa

Okej ...

Erling går in i skjulet och hämtar en filt.

Majda *(till Loa)*

Det blir jättebra.

Erling

Här! *(kastar filten till Majda)* Innan det blir beckmörk går jag och hämtar resten av veden.

Erling (fortsätter)

Jag var tvungen att kasta dom när ni sprang iväg. Får hoppas att dom inte blivit dyngblöta.

Erling går därifrån. Loa och Majda bäddar i tältet.

Majda

Jag hoppas att jag inte stör dig i natt. Jag sover inte så bra.

Loa

Det är lugnt.

Majda

Jag ligger alltid och vrider mig.

Loa

När Erling bar hit dig så sov du som en stock.

Majda

Jo ...

Loa

Fast det kanske var all den där röken.

Majda

Nä, det var nog inte det. (*paus*) Jag snor mammas sömntabletter ibland. När jag inte **kan** sova.

Loa

Du, det är en jättedum idé.

Majda

Jag vet. Men ibland är det bara så skönt att försvinna bort.

Loa

Nu låter du precis som Erling.

Majda

Nej. Inte så. Utan mer som ... jag vet inte riktigt.

Loa

Jag tycker det låter som en dum idé i alla fall. Men vad vet jag?

Majda

Nä men, du har rätt. Det är jättedumt.

Loa

(upptäcker plötsligt något) Du.

Majda

Vad är det?

Loa

Erling glömde låsa stugan.

Ett infraljud på 18 Hz mot publiken.

Majda

Skojar du! *(paus)* Kom igen, vi måste ta en titt.

Loa

Nej. Det är inte värt det.

Madja

Jo men, kom igen! Vi måste ju kolla vad det är han gömmer där inne.

Loa

Han kan komma tillbaka när som helst.

Majda

Det tar honom ett par minuter, minst. Vi hinner.

Loa

Det är inte värt att chansa, han kommer bli galen.

Majda

Men håll utkik. Jag vill veta.

Loa

Jag vill inte.

Majda

Okej, du behöver inte bli inblandad. Sitt i tältet bara.

Trettio sekunder.

Loa

Majda, snälla – låt bli!

Majda öppnar dörren och går in i skjulet. Loa håller utkik i alla fall.

Loa

(Räknar lågt för sig själv.)

Majda störtar ut, efter cirka 10 sekunder, med en bensindunk och tändvätska.

Majda

Kolla här! Tändvätska! Och en massa bensin! Det finns inget som behöver bensin här ute.

Loa

Nä ...

Majda

Det är fler dunkar därinne.

Loa

Men tändvätskan kanske är till brasan?

Majda

Det var minst ett dussin flaskor – vad ska han ha alla dom till?

Loa

(Skakar på huvudet.)

Majda

Det är Erling ... Det är Erling som satt fyr på allt!

Loa

Vad ska vi göra!

Ett Shepard–Risset glissando. Ett ljus i fjärran.

Majda

(tittar mot horisonten) Vad är det? *(paus)* Det kommer hitåt!

Ett crescendo medan ett eteriskt ljus svävar över himmelen mot dem.

Majda

Vi måste gömma oss!

Loa gömmer sig i tältet.

Majda

Nej! Inte där! In i stugan. Kom igen – skynda dig!

Majda drar in Loa i stugan och stänger dörren. Ett klimax. Sedan stilla medan det eteriska ljuset vilar över lägerplatsen. Det är faktiskt ... vackert. Majda gläntar på dörren.

Loa

(inifrån) Stäng dörren!

Majda

Vänta ...

Loa

(inifrån) Vad är det?

Majda

Det är ... det är ... det är inte farligt. Tror jag.

Loa

(inifrån) Vad är det då?

Majda

Det är ... *(kliver ut i ljuset)* vackert.

Loa kikar ut på Majda som badar i ljus. Plötsligt börjar säven att skimra immanent. Musiken sväller till oanade höjder.

Majda

Kom! Du måste känna det här, det är ...

Det rasslar i säven. Det är Erling. Ljuset i himmelen försvinner hastigt bort. Loa stänger dörren. Ett spöklikt ljus hänger kvar i säven en stund medan musiken blir lika hotfull som Erling.

Erling

Tror du mig nu då!

Majda

Såg du det?

Erling

Ja, jag såg det. Dom har hittat oss. Var är Loa?

Majda

Hon tog skydd i stugan.

Erling

I min stuga!

Erling rycker upp dörren.

Majda

Sluta!

Erling (till Loa)

Ut därifrån!

Loa springer ut.

Erling

Ni har ingen rätt att snoka därinne.

Majda

Vi blev rädda och gömde oss.

Erling

Ja, ni borde vara rädda.

Majda

För dig, ja.

Erling

(pekar mot himlen) För dom!

Majda

Varför ska vi vara rädda för dom? Det är du som gömmer dunkar med bensin – varför gör du det?

Erling

Jag visste väl det! Att ni var därinne för att snoka. Det går inte att lita på nån.

Majda

Varför har du en massa bensin och tändvätska därinne?

Erling

För nödfall. Precis som allt annat därinne.

Majda

Du har säkert hundra liter. Men ingen motor.

Erling

Till fiskargummans båt till exempel. Om vi behöver.

Loa

Det är en tvåtaktare. Man måste blanda olja i bensinen, annars kan motorn skära sig.

Majda

Det är inte därför du har alla dom dunkarna.

Erling

Jag har inte gjort nånting!

Loa

Jag försvarade dig. När alla sa att det var du som satte fyr på församlingshemmet. Då sa jag: "Nä, han är bara lite egen. Han är inte farlig. Han skulle aldrig göra nån illa."

Majda

Och jag är helt säker på att han har smugit omkring på min tomt. Jag har sett fotspåren i mitt grönsaksland.

Erling

(onaturligt lugn) Jag var bara tvungen att se till att du var säker. Och det var tur. För dig. Annars skulle du blivit rökförgiftad i sömnen. Jag räddade dig. Och jag kommer att rädda dig igen. *(till Loa)* Och dig också. Vare sig ni vill eller inte.

Erling pumpar brunnen. Det kommer inget vatten.

Majda *(till Loa)*

Kom, vi går.

Erling

Vattnet sjunker. Jag lade märke till det när jag gick för att hämta veden. Jag lämnade dom i en stor pöl, och nu var det helt torrt. Det är därför brunnen inte fylls på.

Majda

Varför skulle vattnet sjunka?

Erling

Jag vet inte. *(pekar mot himlen)* På grund av dom, gissar jag.

Majda *(till Loa)*

Kom.

Erling

Vi stannar här tills vidare. Men jag måste hämta fiskargummans båt. Innan den blir standad. Om ifall att vi måste bege oss.

Majda

Vi beger oss nu. Tillbaka till byn. Du får göra vad du vill.

Erling

Jag är inte säker på att det här är ett kärr. Det kan vara en mosse också. Med torv i marken. Du vet nog sånt bättre än mig.

Erling lyfter av handpumpen från brunnen.

Loa (till Majda)

Vad är torv för nåt?

Majda

Gamla växter. Som inte har förmulnat i jorden.

Erling

(lyser med en ficklampa ner i brunnen) Ta en titt. Och säg vad du tror.

Majda tar ficklampan och tittar ner i brunnen.

Majda

Jag vet inte riktigt. *(paus)* Men det luktar torv.

Loa

Vad spelar det för roll?

Majda

När det torkar ... brinner det. Det brinner väldigt bra.

Erling

Men än så länge är det för blöt. Så vi stannar här. Och kokar dricksvattnet.

Majda

Kom nu, Loa. Låt honom bara vara.

Majda och Loa på väg att gå.

Erling

Nej. Ni går ingenstans. Ni stannar här. Med mig. Vare sig ni vill eller ej.

Black.

Scen 4: Eremitens stuga.

Gryningsljus. Majda och Loa är fastkedjade till skjulet. De jobbar, så tyst de kan, med ett litet improviserat verktyg för att få loss beslaget. Det går väldigt dåligt.

Majda

Det här går inte.

Loa

Jo då. Till sist.

Loa tar i med mer kraft. Det låter ganska mycket.

Majda

Sch! Han kommer vakna.

De väntar ett ögonblick. Sedan fortsätter Loa. Majda har gett upp, sedan upptäcker hon något ute på sjön.

Majda

(pekar) Kolla.

Loa

Vad då?

Majda

Det ser ut som om båten driver.

Loa

Har han ankrat den dåligt?

Majda

Ser det inte ut som om den rör sig?

Loa

(efter ett ögonblick) Jo.

Majda

Erling kommer bli galen.

Det hörs ljud inifrån skjulet. Loa gömmer verktyget. Erling klampar ut.

Erling

Att ni inte bara kan hålla tyst! Jag försöker sova.

Majda

Båten.

Erling

Va?

Majda

Den driver. Du kanske vill göra nåt åt det.

Erling

(tittar ut på sjön) Det gör den inte alls.

Majda

Den rörde sig alldeles nyss. *(till Loa)* Eller hur?

Loa

Ja.

Erling

Tror ni jag är dum eller!

Loa

Nä ...

Majda

Strunt i det då. Låt den flyta iväg, jag bryr mig inte.

Erling

Jag vet inte vad du har hittat på för korkad plan, men jag håller ögonen på dig.

Majda

Men om du struntar i båten, så kan du i alla fall titta på himlen. Ser du? Det ryker bara lite från stranden. Det mesta måste ha slocknat.

Erling

(efter ett ögonblick) Det brinner fortfarande.

Majda

Men mycket, mycket mindre. Du ser ju soluppgången klart och tydligt.

Erling

Det är inte säkert att bege sig in till land ändå. Vi äter frukost och kokar vatten. Sen tar vi båten och sticker till havs innan dom där kommer tillbaka.

Majda

Dom är inte farliga, säger jag ju. Och jag tänker inte hoppa i nån gammal eka och åka ut på havet.

Erling

Du har tyvärr inget val.

Loa

Men hallå, jag är fortfarande orolig över det där med torven som ni sa. Att det kunde börja brinna.

Majda

Alltså, jag vet inte, jag är ingen expert på torvbränder.

Loa

Fast jag skulle känna mig mycket lugnare om nån tog hand om båten, så att den inte flyter iväg.

Erling

Den rör sig inte ur fläcken.

Loa

Den flyter ju fritt – ser du inte det!

Erling

Ta inte ton mot mig! Då lämnar jag dig här. Ensam. *(till Majda)* Men du följer med mig. *(paus)* Oroa dig inte, jag tar hand om dig.

Majda

Jag hoppar hellre i sjön än följer med dig.

Erling

Med den kedjan. Då sjunker du till botten.

Erling förbereder frukost. Loa våndas om hon ska säga något eller ej. Majda tecknar att hon ska vara tyst.

Loa *(till Erling)*

Men snälla, kolla!

Majda

Lyssna inte på henne!

Loa

Men bara –

Erling

(avbryter) Håll tyst båda två!

Loa

(efter en paus) Men nu ser du väl att den driver, snälla!

Erling tittar äntligen efter ordentligt och ser att båten driver fritt.

Erling

Har ni gjort det!

Majda

Hur skulle vi kunnat göra det?

Erling

Jag varnar er – försök inget medan jag är borta.

Erling skyndar iväg mot båten.

Majda

Vänta lite ...

De väntar tills Erling är bortom hörhåll. Loa ger Majda verktyget.

Loa

Bräck du. Så drar jag.

Majda

Om han hinner ifatt båten –

Loa

(avbryter) Kom igen! Är du med?

De försöker bryta loss beslaget. Men det går inte.

Majda

Han kommer att dra iväg mig tills havs.

Loa

En gång till.

Majda

Det går inte.

Loa

Kom igen nu!

De försöker bryta loss beslaget. Och plötsligt går det. De är fria. Ett Shepard–Risset glissando i fjärran.

Majda

Kolla, han har fått tag på båten.

Loa

Vi sticker!

Majda

Han kommer jaga oss igen.

Loa

Vad är det?

Majda

(efter ett ögonblick) Det är dom. Dom är på väg mot honom.

Loa

Är det ett skepp?

Majda

Jag vet inte. Det ser inte ut så.

Loa

Kolla, Erling har upptäckt det också.

Majda

Det ser som om det lever.

Loa

Jag vet inte.

Majda

Det på undersidan: det ser ut som ögon. Och nån slags armar.

Loa

Vad gör Erling?

Majda

Han försöker starta motorn.

En tvåtaktare i fjärran.

Loa

Och skeppet, eller vad det är – vad gör det?

Majda

Vet inte (*paus*) Jag tror det suger upp vatten.

Ett vackert blek sken i säven. Ett intagande crescendo.

Loa

Varför då?

Majda

Jag tror ... för att släcka branden. Jag tror dom släcker branden.

Loa och Majda betraktar det märkliga skådespelet. Ett klimax. Och sedan stilla i säven medan tvåtaktaren försvinner bort.

Loa

Vad håller Erling på med egentligen?

Majda

Han flyr. Från dom. Till havs.

Loa

Men han har ju inget dricksvatten i båten ens.

Majda

Jag vet. Men han är så rädd för allt.

Loa

Måste vi inte rädda honom?

Majda

Jag vet inte om det går att rädda nån som är så arg. Och så rädd.

Loa

Ska vi bara låta honom ...

Majda

Ja. *(paus)* Kom igen, vi kokar vatten. *(förbereder eldstaden)* Där är säkert fler människor som gömmer sig från elden. Och dom kanske inte har druckit på ett dygn.

Loa

Ska ni ta oss till stranden?

Majda

Och in till byn. Vi tar med oss varsin dunk dricksvatten. Vi räddar dom vi kan rädda. All världens Erlingar får klara sig själva.

Långsam black och musik, medan Majda och Loa ordnar dricksvatten.

Epilog: Eremitens stuga

Tältet är borta. Annars ser allting likadant ut. Fast ändå annorlunda. Som om tid passerat. Majda och Loa, med gummistövlar och regnkappor, kommer dit. De tittar runt. Majda provar brunnen. Det kommer vatten.

Majda

Ja, vattnet är definitivt tillbaka.

Loa

Tror du han har varit här?

Majda

Vi får väl se.

Majda knackar på skjulet. Erling gläntar på dörren.

Majda (till Loa)

Se, jag sa ju det.

Erling

(genom dörrspringan) Vad vill ni?

Majda

Vi är här för att hämta dig. *(paus)* Kom nu, det är dags. Du har gömt dig tillräckligt.

Erling

Nej. Jag stannar här.

Majda

Du behöver inte vara rädd. Det finns ingenting farligt här ute.

Erling

Men dom då? Jag ser dom flyga omkring ibland.

Majda

Dom är inte farliga. Och dom bryr sig inte om dig. Kom igen nu. Loa har bäddat en tältsäng åt dig i garaget. Ditt hus förstördes i branden tyvärr. Mitt också. Men det är okej, vi hjälps åt. Dom flesta i byn är tillbaka.

Majda öppnar dörren och leder ut Erling. Han är mycket svag.

Loa (till Erling)

Lägg armen om mig.

Majda och Loa stödjer honom.

Erling

Jag måste låsa stugan.

Majda

(fortsätter att leda honom) Det behövs inte. Ingen kommer nånsin att komma hit igen.

Majda och Loa leder Erling mot stranden. Outro-musik.